

॥ अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ॥

NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY
JALGAON

Syllabus For **F.Y.B.A. – SANSKRIT (G-1)**

Ist & IInd Semester

SANSKRIT (G-1)

(w.e.f. June2009)

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

प्रथम वर्ष कला अभ्यासक्रम

जून २००९ पासून

संस्कृत (सामान्य) G-1

- सुचना १) जून २००९ पासून प्रथमवर्ष कलासाठी सेमिस्टर पध्दतीचा स्विकार केला आहे
२) प्रत्येक सत्रात १०गुण अंतर्गत मुल्यांकनाकरिता तसेच ४० गुण बाह्य परिक्षेकरिता असतील
३) प्रत्येक सत्रातील अभ्यासक्रमाकरिता ४५ तासिका असतील.

प्रथम सत्र अभ्यासक्रम

नीतिशतकम् - (शतक काव्य) भर्तृहरि

अ) अध्ययन व अध्यापनाची वैशिष्ट्ये :-

- संस्कृत साहित्यातील 'शतक' काव्य प्रकाराचा अभ्यास
- काव्यकार भर्तृहरिची ओळख
- संस्कृत साहित्यातील सुभाषित साहित्याचे योगदान.

ब) अध्ययन व अध्यापनाचे घटक:-

- कवी भर्तृहरिचा परिचय
- शतक काव्य प्रकार व सुभाषितांचे संस्कृत साहित्यातील स्थान
- नीतिशतकाचे भाषांतर
- ससंदर्भ वाक्यांचे स्पष्टीकरण
- लेखन शैली व काव्य सौन्दर्य.

द्वितीय सत्र अभ्यासक्रम

रत्नावली नाटिका - कवी श्रीहर्ष

अ) अध्ययन व अध्यापनाची वैशिष्ट्ये :-

- संस्कृत साहित्यातील नाटिका या दृश्य काव्यप्रकाराचा अभ्यास
- रत्नावली नाटिका प्रकाराचे एक उत्कृष्ट उदाहरण
- रत्नावली नाटिकेतील काव्य सौन्दर्य
- रत्नावलीतील नाटकीय योजनांचा अभ्यास

ब) अध्ययन व अध्यापनाचे घटक :-

- संपूर्ण नाटिकेचे भाषांतर
- ससंदर्भ वाक्यांचे स्पष्टीकरण
- नाटय रचना
- व्यक्ती चरित्र चित्रण
- लेखकाची शैली

संदर्भ ग्रंथ :

- संस्कृत साहित्याचा इतिहास - डॉ. दासगुप्ता
- नीतिशतकम् - डॉ. मंगरुळकर - प्रा. हातवळणे
- नीतिशतकम् - डॉ. गद्रे.
- संस्कृत ड्रामा. डॉ. ए.बी. कीथ
- रत्नावली - चिकित्सक आकृती. प्रा. हातवळणे, प्रा. केळकर

प्रथम वर्ष - कला
संस्कृत सामान्य (G - I)

प्रश्नपत्रिका स्वरूप व गुण विभागणी

प्रथम सत्र

वेळ २ तास

एकूण गुण - ४०

प्र १ ला - मराठीत भाषांतर करा	(३ पैकी २)	१०
प्र २ रा - ससंदर्भ स्पष्टीकरण द्या	(३ पैकी २)	०८
प्र ३ रा - दीर्घोत्तरी प्रश्न	(२ पैकी १)	१२
प्र ४ था - टीपा द्या.	(३ पैकी २)	१०

४०

अंतर्गत परिक्षा

१०

द्वितीय सत्र

वेळ २ तास

एकूण गुण - ४०

प्र १ ला - मराठीत भाषांतर करा	(३ पैकी २)	१०
प्र २ रा - ससंदर्भ स्पष्टीकरण द्या	(३ पैकी २)	०८
प्र ३ रा - दीर्घोत्तरी प्रश्न	(२ पैकी १)	१२
प्र ४ था - टीपा द्या.	(३ पैकी २)	१०

४०

अंतर्गत परिक्षा

१०

समकक्ष अभ्यासक्रम	
जुना अभ्यासक्रम	नवीन अभ्यासक्रम
१ नीतिशतकम् - (शतक काव्य) भर्तृहरि २ रत्नावली नाटिका - कवी श्रीहर्ष	१ नीतिशतकम् - (शतक काव्य) भर्तृहरि- प्रथम सत्र २ रत्नावली नाटिका - कवी श्रीहर्ष - द्वितीय सत्र

॥ अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ॥

NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY
JALGAON

Syllabus For **F.Y.B.COM. – SANSKRIT (G-1)**

Ist & IInd Semester

SANSKRIT (G-1)

(w.e.f. June2009)

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
प्रथम वर्ष वाणिज्य
जून २००९ पासून
संस्कृत (सामान्य) G-1

- सुचना १) जून २००९ पासून प्रथमवर्ष कलासाठी सेमिस्टर पध्दतीचा स्विकार केला आहे
२) प्रत्येक सत्रात १०गुण अंतर्गत मुल्यांकनाकरिता तसेच ४० गुण बाह्य परिक्षेकरिता असतील
३) प्रत्येक सत्रातील अभ्यासक्रमाकरिता ४५ तासिका असतील.

अभ्यासक्रम - प्रथम सत्र

पाठ्यपुस्तक - सुभाषितशतकम् - डॉ. सरोजा भाटे

अ) अध्ययन व अध्यापनाची वैशिष्ट्ये :-

- i) संस्कृत साहित्यातील शकत काव्य प्रकाराचा अभ्यास
- ii) सुभाषितांचे दैनंदिन जीवनातील व साहित्यातील महत्व
- iii) सुभाषितांच्या वेगवेगळ्या प्रकारांचा अभ्यास

ब) अध्ययन व अध्यापनाचे घटक :-

- i) सुभाषित संकलनकरांचे योगदान
- ii) शतककाव्य प्रकार व सुभाषितांचे संस्कृत साहित्यातील स्थान
- iii) सुभाषितशतकम् चे संपूर्ण भाषांतर व ससंदर्भ वाक्य स्पष्टीकरण
- iv) काव्य सौन्दर्य
- v) सुभाषितांचे वेगवेगळे विषय

अभ्यासक्रम - द्वितीय सत्र

पाठ्यपुस्तक - दशकुमारचरितम् - कवी दण्डी

अ) अध्ययन व अध्यापनाची वैशिष्ट्ये

- i) संस्कृत साहित्यातील गद्य काव्यप्रकाराची ओळख
- ii) कवी दण्डीचा परिचय
- iii) कवी दण्डीच्या कलाकृतींचा परिचय

ब) अध्ययन व अध्यापनाचे घटक :-

- i) गद्य काव्यप्रकारांचा अभ्यास
- ii) संपूर्ण दशकुमारचरितम् (पूर्व पिटीका) भाषांतर
- iii) कवीची लेखन शैली
- iv) काव्य सौन्दर्य
- v) निसर्ग, नगर इ. चे वर्णन.

संदर्भ ग्रंथ :-

- १) सुभाषितशतकम् - डॉ. सरोजा भाटे
पूणे विद्यापीठ प्रकाशन
- २) दशकुमारचरितम् - पूर्व पिटीका
चौखम्भा प्रकाशन वाराणसी

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
प्रथम वर्ष - वाणिज्य
संस्कृत सामान्य (G - I)

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुण विभागणी

प्रथम सत्र

वेळ २ तास

एकूण गुण - ४०

प्र १ ला - मराठीत भाषांतर करा	(३ पैकी २)	१०
प्र २ रा - ससंदर्भ स्पष्टीकरण द्या	(३ पैकी २)	०८
प्र ३ रा - दीर्घोत्तरी प्रश्न	(२ पैकी १)	१२
प्र ४ था - टीपा द्या.	(३ पैकी २)	१०
		<hr/>
		४०
अंतर्गत परिक्षा		१०

द्वितीय सत्र

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुण विभागणी

प्र १ ला - मराठीत भाषांतर करा	(३ पैकी २)	१०
प्र २ रा - ससंदर्भ स्पष्टीकरण द्या	(३ पैकी २)	०८
प्र ३ रा - दीर्घोत्तरी प्रश्न	(२ पैकी १)	१२
प्र ४ था - टीपा द्या.	(३ पैकी २)	१०
		<hr/>
		४०
अंतर्गत परिक्षा		१०

समकक्ष अभ्यासक्रम

जुना अभ्यासक्रम	नवीन अभ्यासक्रम
१ सुभाषितशतकम् - डॉ. सरोजा भाटे २ दशकुमारचरितम् - कवी दण्डी	१ सुभाषितशतकम् - डॉ. सरोजा भाटे प्रथम सत्र २ दशकुमारचरितम् - कवी दण्डी द्वितीय सत्र

॥ अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ॥

NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY
JALGAON

Syllabus For **F.Y.B.A. – ARDHMAGDHI**
Ist & IInd Semester

ARDHMAGDHI (G-1)

(w.e.f. June 2009)

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
प्रथम वर्ष कला अभ्यासक्रम
जून २००९ पासून
अर्धमागधी (सामान्य) G-1

- सुचना १) जून २००९ पासून प्रथमवर्ष कलासाठी सेमिस्टर पध्दतीचा स्विकार केला आहे
२) प्रत्येक सत्रात १०गुण अंतर्गत मुल्यांकनाकरिता तसेच ४० गुण बाह्य परिक्षेकरिता असतील
३) प्रत्येक सत्रातील अभ्यासक्रमाकरिता ४५ तासिका असतील.

अभ्यासक्रमाचा उद्देश

- १) विद्यार्थ्यांना प्राचीन भारतीय संस्कृतीचा व भाषांचा परिचय करून देणे
- २) विद्यार्थ्यांना आपल्या सुखी जीवनासाठी संस्कार व नैतिक मुल्यांचा परिचय करून देणे
- ३) विद्यार्थ्यांच्या बुद्धीला चालना देणे व व्यवहार चातुर्य शिकविणे
- ४) प्राकृतमधील प्रसिद्ध ग्रंथांचा परिचय करून देणे

अभ्यासक्रम - प्रथम सत्र- (Ist Semester)

गद्य विभाग-

- १) चउरो हालिओ २) सीलवईए कहा ३) अविणयस फलं ४) मांत्तिपुतीए चउरत्तणं

पद्य विभाग -

- १) पाइयकव्वं २) कलहनिवारणं ३) लोहस्स परिणामं

व्याकरण घटक -

- अ) १) संधी २) स्वरांचे बदल
पाठ्यपुस्तका बाहेरील प्राकृत उतारा व प्रश्न

अभ्यासक्रम - दुसरे सत्र (IInd Semester)

गद्य विभाग

- ६) चउ जामायराणं कहा ८) गेहसुरे सुवण्णयारो
९) दिट्ठंत कहा - I) मयणमच्चु कहा II) दाण कहा III) सढं पइ सढत्तणं

पद्य विभाग

- ५) मित्ततयं ६) ससकहियं कहा ७) कम्मगई

प्राकृत ग्रंथ परिचय

- १) वसुदेवहिंडी २) समरादित्य कथा ३) तरंगवइ कहा ४) करकडं चरिउ ५) पउमचरिउ
६) लीलावई ७) कुवलयमाला ८) कंसवहो

संदर्भग्रंथ

- १) प्राकृत साहित्याच्या इतिहास - डॉ. ग.वा.तगारे
२) प्राकृत व्याकरण - प्रा.बी.बी. भगरे, भट्टारक लक्ष्मीसेन महाराज

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

प्रथम वर्ष कला

अर्धमागधी (सामान्य)

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी

प्रथम सत्र (Ist Semester)

वेळ २ तास

गुण - ४०

प्र-१) मराठीत भाषांतर करा	८
गद्यावरील २ पैकी १	
पद्यावरील २ पैकी १	
प्र-२) दिर्घोत्तरी प्रश्न	
गद्य/पद्य - २ पैकी १	१२
प्र-३) अ) टिपा लिहा	
गद्य/ पद्य - २ पैकी १	५
ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा ८ पैकी ५	५
प्र-४ अ) व्याकरण घटक	५
ब) पाठ्यपुस्तका बाहेरील प्राकृत उतारा व प्रश्न	५
अंतर्गत परिक्षा	१०

द्वितीय सत्र (IInd Semester)

वेळ २ तास

४० गुण

प्र १. मराठीत भाषांतर करा	८
गद्य - २ पैकी १	
पद्य - २ पैकी १	
प्र २. दिर्घोत्तरी प्रश्न	
गद्य किंवा पद्य २ पैकी १	१२
प्र ३. अ टिपा लिहा	
गद्य / पद्य २ पैकी १	५
ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा ८ पैकी ५	५
प्र. ४ प्राकृत ग्रंथाचा परिचय ४ पैकी २	१०
अंतर्गत परिक्षा	१०

समकक्ष अभ्यासक्रम	
जुना अभ्यासक्रम	नवीन अभ्यासक्रम
१ पाइयकुसुमांजली - प्रकाशक - शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर	१ पाइयकुसुमांजली - (प्रथम व द्वितीय सत्र) प्रकाशक - शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर

॥ अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ॥

NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY
JALGAON

Syllabus For **F.Y.B.A. – PALI (G-1)**

Ist & IInd Semester

PALI (G-1)

(w.e.f. June2009)

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

प्रथम वर्ष कला अभ्यासक्रम

जून २००९ पासून

पाली (सामान्य) G-1

- सुचना १) जून २००९ पासून प्रथमवर्ष कलासाठी सेमिस्टर पध्दतीचा स्विकार केला आहे
२) प्रत्येक सत्रात १०गुण अंतर्गत मुल्यांकनाकरिता तसेच ४० गुण बाह्य परिक्षेकरिता असतील
३) प्रत्येक सत्रातील अभ्यासक्रमाकरिता ४५ तासिका असतील.

अध्यापनाचा उद्देश

१. पालि भाषेचा मूळस्रोत समजावून येणे.
२. पालि भाषेची गुणवैशिष्ट्ये समजावून सांगणे
३. पालि भाषेचा विकासाची टप्पे समजावून सांगणे
४. पालि भाषेच्या पाठ्यक्रमातील घटक अभ्यासणे

अ. अध्ययन व अध्यापनाचे घटक

१. पालिपाठ्यक्रमातील भाषांतर
२. पाली वाक्यांचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण
३. पालिपाठ्यक्रमांची भाषाशैली
४. दिर्घोत्तरी प्रश्न

अभ्यासक्रम -प्रथम सत्र

पाठ्यक्रमाचे नाव -

निवडको पालिभासाय गज्ज पज्ज संगहो

गज्जभागो

१. तिसरण पंचशिलेची याचना
२. तिसरण पंचशिल
३. तिसरण वन्दना च सडक्प्पो

पज्जभागो-

१. सीलविमंसन जातक
२. सत्त जच्चन्धो च एको हत्थि
३. बावेरु जातक
४. जवसकूण जातक

व्याकरण -

पालि भासाय सर व्यज्जनोच

पालि भासाय गन्थ परिचयो-

- १) खुद्दकपाठो २. धम्मपदं ३. उदान ४. जातक

अभ्यासक्रम - द्वितीय सत्र

पाठ्यपुस्तकाचे नाव - निवडको पालिभासाय गज्ज पज्ज संगहो

गज्जभागो

५. महामंगलसुत्त
६. पुणिकायेरीगाथा
७. सीविराजचरियं

पज्जभागो

५. सुजाताथेरी
६. कोकालिकसुत्त
७. पब्बज्जासुत्त

व्याकरण -

पालि भासाय सर व्यजंनस्स परिवत्तन च तस्स नियमो

पालि भासाय गन्थ परिचयो

१. सुत्तनिपात
२. थेरगाथा
३. थेरीगाथा
४. चरियापिटक

सन्दब्ध गन्थानि -

खुद्वकनिकायपालि - विपश्यना रिसर्च सेन्टर, धम्मगिरी- इगतपुरू

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
प्रथम वर्ष कला
पाली (सामान्य)
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी

प्रथम सत्र (Ist Semester)

वेळ २ तास	गुण - ४०
प्र.१ गज्जपज्जभागावर आधारित भाषांतर (३ पैकी २)	१०
प्र.२ गज्जपज्जभागावर आधारित दिर्घोत्तरी प्रश्न (२ पैकी १)	१०
प्र.३ ससंदर्भ स्पष्टीकरण	
अ. गज्जभागावर आधारित (२ पैकी १)	०५
ब. पज्जभागावर आधारीत (२ पैकी १)	०५
प्र. ४ व्याकरण	०५
प्र. ५ गन्थ परिचयो (२ पैकी १)	०५
अंतर्गत परिक्षा	१०

द्वितीय सत्र (IInd Semester)

वेळ २ तास	गुण ४०
प्र.१ गज्जपज्जभागावर आधारित भाषांतर (३ पैकी २)	१०
प्र.२ गज्जपज्जभागावर आधारित दिर्घोत्तरी प्रश्न (२ पैकी १)	१०
प्र.३ ससंदर्भ स्पष्टीकरण	
अ गज्जभागावर आधारीत (२ पैकी १)	०५
ब पज्जभागावर आधारीत (२ पैकी १)	०५
प्र. ४ व्याकरण	०५
प्र. ५ गन्थ परिचयो (२ पैकी १)	०५
अंतर्गत परिक्षा	१०

समकक्ष अभ्यासक्रम	
जुना अभ्यासक्रम	नवीन अभ्यासक्रम
निवडको पालिभासाय गज्ज पज्ज संगहो	निवडको पालिभासाय गज्ज पज्ज संगहो (प्रथम व द्वितीय सत्र)